

Strateegilise keskkonnamõju hindamise programm

Saue valla üldplaneering.

Kavandatava tegevuse eesmärk.

Planeeringu eesmärgiks on olemasoleva üldplaneeringu (kehtestatud 2005) uuendamine ning selle koostamise aluseks on valla arengukava, Harju maakonnaplaneering ja naaberomavalitsuste üldplaneeringud, riiklikud ning Saue valla õigusaktid. Üldplaneeringu koostamisel on lähtutud ka Saue Vallavolikogu 27.05.2010 otsusega nr 026 „Saue valla üldplaneeringu lähteseisukohad” antud suunistest.

Üldplaneeringu olulisemateks ülesanneteks on valla ruumilise arengu põhimõtete kujundamine, kavandatava ruumilise arenguga kaasnedes võivate majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste mõjude ning looduskeskkonnale avalduvate mõjude hindamine ning selle alusel säästva ja tasakaalustatud ruumilise arengu tingimuste seadmine ning maa- ja veetalade üldiste kasutamise- ja ehitustingimuste määramine.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on hinnata arendustegevusega kaasnevat mõjusid elukeskkonnale, looduskeskkonnale, kaitstavatele objektidele, majanduslikule ja sotsiaalsele keskkonnale ning leida parim võimalik lahendus arendustegevuseks, et tagada elukeskkonna jätkusuutlik kasutus, maastiku kaitse ja ressursside ratsionaalne ning heaperemehelik kasutus, kaitsealuste loodusobjektide kaitse-eesmärkide täitmine.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus hinnatakse pakutavate planeeringulahenduste ning nende erinevate alternatiivide vastavust planeeringu lähteülesandele ning säästva arengu põhimõtetele.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise ulatus

Üldplaneeringu ala on Saue valla haldusterritoorium ning selle lähiümbrus, sidusate võrgustike osas (teedevõrk ja muud infrastruktuuri elemendid, roheline võrgustik) võrgustiku toimimiseks vajalikus ulatuses.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise ulatus on planeeringuala territoorium ja selle vahetu naabrus, sotsiaalmajandusliku ja elukeskkonna kvaliteedi seisukohalt valla territoorium ning sellega loomulikult seotud lähiümbrus, roheline võrgustiku ulatuses Harju- ja Raplamaa naaberalad.

Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju, sealhulgas mõju inimese tervisele, piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus ja võimalik mõju Natura 2000 võrgustiku alale

Planeeringu elluviimiseks on eeldatavalt võimalik leida niisugune lahendus, mille puhul ebasoodsat mõju inimese tervisele ei avaldu üheski keskkonna aspektis ning olulisi negatiivseid mõjusid elukeskkonnas ei tekitata.

Keskkonnamõju strateegiline hindamine lähtub eeldusest, et on võimalik leida planeeringulahendus, mis tagab valla jätkusuutliku arengu (sh sotsiaalse ja majanduskeskkonna), ressursside ratsionaalse kasutuse ning loodusväärtuste säilimise.

Planeeringualternatiivide hindamise käigus hinnatakse erinevate alternatiivide keskkonnamõjusid ja analüüsitakse nende leevendamise võimalikke meetmeid, millele tuginevalt soovitatakse arendajale sobilik lahendus.

Planeeringu elluviimisega kaasnevad peamised võimalikud keskkonnamõjud on seotud infrastruktuuri elementide arendamisega – teedevõrk ja selle (kasutamise) mõju õhu kvaliteedile, müratasemele, liiklusohutuse seos sotsiaalse keskkonnaga, mõju majanduskeskkonnale, teedevõrgu ja rohelise võrgustiku konfliktid, mõju elustikule; veevärgi ja kanalisatsiooni arendus – mõju joogiveele (elukvaliteedile), sanitaarsed ohud, heitvee mõju looduskeskkonnale; maakasutuse muutuste mõju elustikule, väärtuslikele maastikele, loodusväärtustele, õhu kvaliteedile; asutusstruktuuri arendamise mõju (surve) elustikule (sh loodusväärtusele), sotsiaalsele ja majanduskeskkonnale, seosed elanikkonna võimaliku kasvuga ja selle mõju maakasutusele (sh puhke- ja virgestusaladele ja nende paiknemisele, loodusväärtusega aladele) ning sotsiaalse keskkonna muutused. Üldplaneeringuga kehtestatavad kitsendused (nende puudumine) mõjutavad ka hilisemat detailplaneeringutega keskkonnamõjude tekitamise tõenäosusi.

Käsitletakse tehnovõrkude arendamisega seotud võimalikke keskkonnamõjusid (veevärk, sh põhjavee kasutamine, kanalisatsioon, elektrivarustuse ja gaasivarustusega seotud võimalikud mõjud, hinnatakse radooniohtu, hinnatakse mõju elustikule ja rohelisele võrgustikule (sh naaberomalitsustega piirnevatel aladel), täpsustatakse objektide kaitse vajadust ja tehakse ettepanekud objektide kaitse alla võtmiseks. Hinnatakse oluliste maakasutuse muutuste mõju õhu kvaliteedile ja müra tasemele.

Planeeringulahenduste hindamisel arvestatakse nende võimalikku mõju riikliku kaitse all olevatele mälestistele, muinsuskaitsealadele ja jälgitakse nende kaitsevööndeid ning leitakse lahendus, mille puhul mälestisi ei kahjustata. Täpsustatakse olemasolevad ja potentsiaalselt väärtuslikud miljööalad ning väärtuslikud maastikud.

Piiriülest keskkonnamõju ette näha ei ole.

Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu

Saue valla elanikud, Saue valla territooriumil tegutsevad sotsiaal- ja kultuuriasutused, valla territooriumil tegutsevad ettevõtted, Vallavalitsus ja Volikogu, Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regioon (sh ka kui territooriumil paiknevate kaitsealade, kaitsealuste üksikobjektide, püsielupaikade ja NATURA 2000 objektide valitseja), naaberomavalitsused, Maanteeamet, Eesti Keskkonnainhenduste Koda, Põhja-Eesti Päästkeskus, Harju Maavalitsus, Keskkonnaministeerium, Kultuuriministeerium, Sotsiaalministeerium.

Elanike huvi on seotud elamistingimustega vallas, valla territooriumil tegutsevate asutuste ja ettevõtjate huvi elamis- ja tegutsemistingimustega samas, Keskkonnaameti huvi territooriumi ja lähikonnas paiknevate kaitstavate loodusobjektidega, maastiku/miljöö säilimisega ning Natura alade kaitse-eesmärkide täidetuse tagamisega.

Kohaliku omavalitsuse huvi on valla üldise tasakaalustatud arengu tagamine.

Päästeteenistuse huvifääri jääb ligipääsetavus vajalikele objektidele, Keskkonnaministeeriumi ja Kultuuriministeeriumi (võimalik) huvi puudutab maakasutuse võimalikke muudatusi ning kultuurimälestiste (sh pärandkultuurimaastiku) säilimist, sotsiaalministeeriumi (võimalik) huvi sotsiaalse elukeskkonna muutusi, Maanteeameti huvi on territooriumi läbivate teede arendamiseks vajalike koridoride säilimine. Kõigi nimetatud isikute ja asutuste huvid täpsustatakse programmi avaliku väljapaneku perioodil ning avaliku arutelu käigus.

Isikud ja asutused, kellelt on küsitud või küsitakse avalikustamise käigus seisukohta KSH programmi kohta

Programmi sisu osas küsitakse seisukohta Sotsiaalministeeriumilt, Kultuuriministeeriumilt, Keskkonnaministeeriumilt, Keskkonnaametilt (sh ka kui territooriumil paiknevate kaitsealade, võimalike kaitsealuste üksikobjektide, püsielupaikade ja NATURA 2000 objektide valitsejalt), Maanteeametilt, Saue Vallavalitsuselt, Eesti Keskkonnaühenduste Kojalt.

Keskkonnamõju strateegilisel hindamisel kasutatav hindamismetoodika.

Juriidiline analüüs seaduste ja maa-alade, sh looduskaitseobjektid ja NATURA 2000 alad, kasutust reguleerivate EL direktiivide ja kehtivate planeeringute (maakonnaplaneering, valla üldplaneering ja teemaplaneeringud, arengukavad, võimalikud kaitsealade planeeringud/arengukavad/ kaitsekorralduskavad jmt) osas.

Ökoloogiline analüüs kaitsealade, kaitsealuste objektide, kaitseväärtusega elupaikade ja neile avalduvate keskkonnamõjude hindamiseks.

Sotsiaal-majandusliku keskkonna analüüs, sh maastiku ilme esteetiline hindamine.

Kõigi analüüside puhul kasutatakse nimekirja meetodit, mis toob välja keskkonnale mõju avaldavad tegurid ning hindamismatriksi meetodit, mis võimaldab eksperthinnangu meetodil hinnata erinevate tegurite keskkonnamõju intensiivsust, tegurite võimalikke koosmõjusid ning võrrelda alternatiive.

Null-alternatiivina käsitletakse hindamise käigus olemasoleva situatsiooni säilimist (iseneeneslikult jätkuvaid tendentse), ja võrreldavate alternatiividena planeeringu realiseerimist erinevates mahtudes, sh planeerija ja tellija poolt ette pandud mahus, millist on lühidalt kirjeldatud käesoleva programmi peatükis „Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju” (Alternatiiv 1) ning selle variandid. Käsitletakse ka erinevate alternatiivsete lahenduse kombineerimisel tekkivaid võimalusi.

Alternatiivide loend:

Null-alternatiiv: Saue valla üldplaneeringut ei uuendata, jätkuvad eelneval perioodil alanud tendentsid erinevate huvigruppide soovidest lähtuvalt planeeringu mõtte jätkuva hajumise suunas.

Põhialternatiiv 1: Üldplaneering uuendatakse ning sellega seatakse kitsendusi maakasutusele, sh uute elamualade tekkele ja olemasolevate tihendamisele, seatakse looduslike alade säilimiseks vajalikud kitsendused, tagatakse võrgustike toimimine, tsoneeritakse valla haldusterritoorium, seatakse detailplaneeringu kohustusega alad ja juhud ning täiendava keskkonnamõju strateegilise hindamise vajadusega alad ja juhud, miljöövääruslikud alad ja nende säilimiseks vajalikud tingimused (kitsendused alade kasutamiseks), roheline võrgustiku toimimist tagavad tingimused,

teedevõrk ja liikluskorraldus, reoveekogumisalad ja ühisveevärgi kohustusega alad, puhke- ja virgestusalad jmt.

Üldplaneeringuga seab vald toimimise reeglid järgnevaks perioodiks. Alternatiivi täpsustakse keskkonnamõtjude strateegilise hindamise käigus, vajadusel moodustuvad alamalternatiivid üksikute oluliste küsimuste, piirkondade, sõlmede, teemade ja võrgustike osas leitavate lahenduste kombinatsioonidena, üksikute alamalternatiivide puhul vaadeldakse mõjusid reeglina kolmeastmelises skaalas (vähim, keskmine (kompromiss või tõenäolisim) ja suurim eeldatav mõju).

Kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste keskkonnamõtju strateegilise hindamise ning selle tulemuste avalikustamise ajakava.

Tegevused keskkonnamõtju hindamisel.

Tutvumine taotletava tegevuse ning taustamaterjalidega.

Materjalide ja pakutud lahenduste/alternatiivide analüüs keskkonna, loodusliku mitmekesisuse ja looduskaitse, sh NATURA 2000 objektide kaitse korraldamise, veekogude ja maastike kaitse ning sotsiaalmajandusliku elukeskkonna osas, planeeringulahenduse vastavuse hindamine kõrgema taseme planeeringutele ja arengukavadele.

Arutelud arendaja, planeeringu koostaja ning Keskkonnaametiga.

Keskkonnamõtjude strateegilise hindamise aruande koostamine ja keskkonnatingimuste seadmine.

Osalemine keskkonnamõtju strateegilise hindamise programmi, aruande ja vajadusel muude dokumentide ning planeeringu avalikel aruteludel ning tehtavate muudatusettepanekute võimaliku keskkonnamõtju strateegilise hindamine.

Ajakava.

Keskkonnamõtjude strateegilise hindamise protsess toimub kooskõlas planeeringu koostamise, kooskõlastamise, avalikustamise ja kehtestamisega. Keskkonnamõtju strateegilise hindamise toimingud on:

Planeeringu ja selle KSH algatamisest teatamine – Aprill – Mai 2010.

Keskkonnamõtju strateegilise hindamise programmi koostamine ja esmane keskkonnamõtju strateegiline hindamine. Keskkonnamõtju strateegilise hindamise programmi esitamine planeerimisdokumendi koostajale ja Vallavalitsusele avaliku väljapaneku korraldamiseks. August – September 2010.

KSH programmi avalik väljapanek 13 – 26. september 2010 ja sellele järgnevad avalikud arutelud 27 – 29. september 2010..

Avalikul väljapanekul ja arutelul tehtud ettepanekute analüüs. Planeeringu dokumentatsiooni, sh KSH aruande, täiendamine ja muutmine vastavalt avalikustamise tulemustele. Oktoober 2010.

Programmi esitamine Keskkonnaametile heakskiitmiseks. Vajadusel aruande täiendamine ja muutmine vastavalt kooskõlastamise tulemustele. Oktoober 2010.

Keskkonnamõtju strateegiline hindamine ja aruande esimese versiooni koostamine. Oktoober 2010.

Saue valla üldplaneeringu KSH programm

Esialgse KSH aruande esitamine planeeringu autorile ja Vallavalitsusele. Oktoober 2010

Probleemide ja lahenduste arutelu. Keskkonnamõtjude strateegilise hindamise kooskõlastamiseks esitatava aruande koostamine. November – Detsember 2010.

KSH aruande täiendamine kooskõlastamise käigus tekkinud vajalike parandustega. November 2010 – Veebruar 2011.

KSH aruande avalik väljapanek (vähemalt 21 päeva) ja avalik arutelu. Märts 2011.

Avaliku arutelu käigus tehtud ettepanekute analüüs ning KSH aruande täiendamine. Aprill 2011.

KSH aruande lõplik vormistamine ja esitamine kinnitamiseks Keskkonnaametile. Aprill - Mai 2011.

Avalikkuse teavitamine KSH kinnitamise järel.

Andmed strateegilise planeerimisdokumendi koostaja kohta ning eksperdi nimi.

Strateegilise planeerimisdokumendi koostaja:

Saue Vallavalitsus.

Veskitammi 4, Laagri 76401

tel 654 11 32 või 50 66 974

kalle.pungas@sauevald.ee

Keskkonnamõtju strateegilise hindamise ekspert

Tõnu Oja. Sepavälja 39, Tartu 50115, 5037049, tonu.oja@ut.ee